

13 Kristjanofobija in kazniva dejanja zoper Katoliško Cerkev v Sloveniji

V Sloveniji je prisotna kristjanofobija ali protikrščansko delovanje, ki je vsak izraz nestrpnosti, diskriminacije, vandalizma, strahu, odpora, izključevanja, sovraštva ali žalitev do krščanstva, krščanskih simbolov in vernikov. Izraz kristjanofobija označuje nerazumen strah in odpor do krščanstva, zažiganje križev, skrunjenje cerkva in kapelic in druga žaljiva dejanja, ki se pogosto skrijejo pod besedno zvezo »umetniški izraz«. Ob tem so skrb zbujujoči primeri medijskega linča, širjenja predsodkov ter stigmatizacije kristjanov kot tudi politični in družbeni interesi iz ozadja, ki omejujejo delovanje verskih skupnosti.

Na evropski ravni na tem področju deluje nevladna in neprofitna organizacija Observatory on Intolerance and Discrimination against Christians / Opazovalnica proti nestrpnosti in verski diskriminaciji s sedežem na Dunaju.⁵⁶

V nadaljevanju so popisani primeri kristjanofobije za leto 2019 ter statistika kaznivih dejanj zoper sakralne objekte v obdobju 2008–2019⁵⁷

13.1 Evidentirani primeri kristjanofobije v Sloveniji v letu 2019

1. Vandalizem nad kapelico na mariborski Piramidi (27. januar 2019)

Storilec je na fasado kapelice na vrhu Piramide v Mariboru zapisal grafite. Neznanci so kapelico porisali v rumenih, zelenih, rdečih in modrih barvah z napisi 'Street' in dodanimi številkami. Vandalizem na eni najbolj priljubljeni pohodniški točki v Mariboru, pomembnem kulturnem spomeniku in na sakralnem objektu so obsodili številni prebivalci.

Povezava:

- <https://mariborinfo.com/novica/lokalno/foto-vandali-porisali-kapelico-na-piramidi/195100>

2. Neznani storilci pred praznikom velike noči uničili kapelico v Kranju (19. april 2019)

V Kranju so na križišču Partizanske in Gregorčičeve ulice porušili kapelico.

Povezava:

- <https://nova24tv.si/slovenija/kranjcani-zaprepadeni-vandali-pred-praznikom-velike-noci-unicili-kapelico/>

3. Uničenje križa na pokopališču na Orlovem vrhu pri Ljubljanskem gradu (7. november 2019)

Več križev, s katerimi je civilna družba po letu 1990 opozarjala na pokopališče so uničili. Nova Slovenska zaveza je na sredi malega travnika, sredi pokopališča, po letu 1991 večkrat postavila križ, ki so ga neznanci vsakokrat podrli. Nazadnje, vsaj

⁵⁶ <http://www.intoleranceagainstchristians.eu>.

⁵⁷ Zadnja posodobitev podatkov za leto 2019 je na dan 8. november 2019.

tretjič, je bil postavljen železen križ in vsajen v večji betonski temelj pod zemljo. Ta križ so letos poleti verjetno mestne oblasti odstranile. Po podatkih mrliške knjige ljubljanske župnije sv. Jakob od novembra 1943 do aprila 1945 je bilo na omenjenem kraju pokopanih vsaj 148 domobrancev. Njihove grobove je povojna komunistična oblast leta 1946 oskrunila, telesne ostanke pa so v naglici izkopali (domnevno nemški vojni ujetniki) in jih odpeljali neznano kam.

Povezave:

- <http://zupnija-lj-sv-jakob.rkc.si/Arhiv/jakob/jurij.html>
- <https://demokracija.si/fokus/ljubljanska-mestna-oblast-povsem-po-bizantinsko-z-zvijaco-preprecila-maso-v-kapeli-ljubljanskega-gradu-in-se-sklicevala-naturisticno-prireditev-v-kapeli.html>
- <https://nova24tv.si/slovenija/na-vojaskem-pokopaliscu-na-orlovem-vrhu-so-skeleti-pokopanih-domobrancev-povojna-oblast-pa-je-lagala-da-jih-tam-ni-vec/>
- <https://www.mladina.si/193622/janez-jansa-je-v-pesnitvi-o-lepotah-slovenije-omenil-domobrasko-pokopalisce/>

4. Vandalizem na sakralnih objektih in Škofijski gimnaziji v Mariboru (14. – 19. november 2019)

Neznani storilci so z žaljivimi in grozilnimi grafiti poškodovali zid cerkve v mariborskem Pobrežju. Isti napis se je 19. novembra 2019 zjutraj znašel tudi na zgradbi Škofijske gimnazije Maribor ter na podstavku križa na Stolnem vrhu.⁵⁸ Čeprav so v župniji Maribor-Pobrežje prejšnji grafit prepleskali in upali, da se kaj takšnega več ne bo ponovilo, so vandali ponovno spravili na pročelje cerkve. Cerkev župnije Marija, Mati Cerkve na Pobrežju, ki so jo sredi oktobra, na tamkajšnjem pročelju grafitirali z barvo in neprimerno vsebino, je bila tako v dveh mesecih spet tarča vandalov. Žaljive napise so našli tudi na cerkvi sv. Barbare na Kalvariji nad Mariborom, kjer je za zdaj neznani storilec zapisal tudi "Morilec Rožman".

Povezavi:

- <https://e-maribor.si/neverjetno-na-pobrezju-spet-popackali-cerkev/>
- <https://demokracija.si/fokus/mariborski-proticerkveni-grafitar-ocitno-opogumljen-z-javno-podporo-tanje-fajon-udaril-je-se-tretjic-tokrat-po-skofijski-gimnaziji-maribor.html>

5. Onečaščenje razpel v župniji Komenda (17. november 2019)

Neznanci so v noči na 18. november 2019 v župniji Komenda uničili dve obcestni znamenji - razpeli. Okoliški prebivalci so ok. 23. ure zaslišali eksplozije namenjene razstrelitvi dveh cerkvenih znamenj, ki sta na t. i. šolski poti med seboj oddaljeni približno 200 metrov. Policisti so z ogledom in zbiranjem obvestil ugotovili, da je neznani storilec preko noči z neznanim predmetom (najverjetneje pirotehniko) poškodoval dve cerkveni znamenji - razpeli. S tem dejanjem je oškodoval za nekaj več kot 4.000 evrov. Izdelovalec korpusov Andrej Gašperlin je povedal, da je bilo znamenje iz leta 1879 že tretjič žrtev nestrpnosti, saj so prvič korpus uničili v avgustu 2001. Novega so izdelali v kulturnem društvu Jurij Bobič v Mostah. V jeseni 2013 so se vnovič znesli nad križanim. Storilci so ga razstrelili s pirotehniko, enako so se lotili znamenja, ki je bilo postavljeno v spomin na sveto leto 2000.

---

⁵⁸ Prim. M. Raičević, Proticerkveni grafiti v Mariboru, v: Večer, 23. november 2019, 32.

Povezave:

- <http://radio.ognjisce.si/sl/220/slovenija/30674/>
- <https://4d.rtvlo.si/arhiv/porocila/174652035>
- <https://nova24tv.si/slovenija/l-v-komendi-oskrunili-dve-krscanski-znamenji-levi-politichni-pol-s-tanjo-fajon-na-celu-ne-dojema-da-tezavo-predstavlja-kristjanofobija-in-ne-neobstojecci-klerofasizem/>

6. Žaljiv članek novinarka Stanke Prodnik *Pozdrav zdravi pameti* (22. november 2019)

V tedniku Mladina novinarka Stanka Prodnik v članku z naslovom *Pozdrav zdravi pameti* opisuje oddajo s slovensko narodnozabavno glasbo in običaje kot »slovenski katoliški fundamentalizem«. V besedilu širi stereotipe do katoličanov in jih opisuje z vulgarnimi izrazi.

Povezava:

- <https://www.mladina.si/194292/pozdrav-zdravi-pameti/>

13.2 Odziv Varuha človekovih pravic

Varuh človekovih pravic Peter Svetina se je 19. novembra 2019 na družabnem omrežju Twitter in na spletni strani odzval na vandalizem in skrunitev sakralnih objektov. V sporočilu je zapisal, da obsoja vsakršno manifestacijo verske nestrpnosti oz. sovraštva. V zadnjem času smo ponovno priča vandalskemu skrunjenju sakralnih objektov, ki so osrednji prostor za svobodno izražanje posameznikove vere. Vsakdo ima pravico, da svobodno - zasebno ali javno - izraža svojo vero ali prepričanje. Skrunjenje verskih objektov pa je po mnenju varuha Svetine ena izmed oblik napadov na svobodo izražanja veroizpovedi. Tovrstni dogodki, po mnenju varuha Svetine, niso povzročili le materialne škode, temveč širijo sovraštvo in vnašajo nemir med ljudi. Tematika ima velik polemični potencial, kar je mogoče zaznati tudi na spletu, zato varuh človekovih pravic, kot že mnogokrat doslej, obsoja tudi vsakršno sovražno pisanje oz. odzivanje. »Svoboda izražanja je demokratična pridobitev, vendar je varovana do meja varstva drugih človekovih pravic in svoboščin ter pravic drugih. Nujna je etika javne besede,« še poudarja Peter Svetina. Varuh meni še, da ker so odzivi, ki opozarjajo na nedopustnost sovražnega ali žaljivega načina komunikacije pogosto mlačni, se takšna praksa žal pogosto nadaljuje, kar je nesprejemljivo.⁵⁹

13.3 Ropi, tatvine, vlomi in druga kazniva dejanja zoper objekte ali osebe Katoliške Cerkve v Sloveniji⁶⁰

Slovenski duhovniki postajajo vedno pogosteje tarča napadov, ropov in tatvin, zato letos prvič objavljamo tabelo s statistiko kaznivih dejanj, ki jih je obravnavala policija po izbranem podrobnem prizorišču »cerkev, župnišče, kapelica« v letih 2007–2017 po

---

⁵⁹ Prim. Varuh človekovih pravic, v: <http://www.varuh-rs.si/medijsko-sredisce/sporocila-za-javnosti/novice/detajl/varuh-clovekovih-pravic-obsoja-vsakrsno-manifestacijo-verske-nestrpnosti-oz-sovrastva/?cHash=28f345e7ec215ea93ead2d22d216a792> (pridobljeno 25. november 2019).

⁶⁰ Vir: Ministrstvo za notranje zadeve RS, Policija; podatki zajemajo podatke za objekte vseh krščanskih Cerkva v Sloveniji.

posameznih PU. V zadnjih desetih letih se je v slovenskih sakralnih prostorih zgodilo 2.620 kaznivih dejanj, ki jih je evidentirala policija.

Število kaznivih dejanj na leto

Policijska uprava	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Skupna vsota
PU CELJE	51	13	33	54	16	25	8	16	25	22	6	7	386
PU KOPER	18	10	12	4	4	8	3	9	9	5	6	2	107
PU KRANJ	16	26	18	36	41	22	3	18	26	26	2	2	260
PU LJUBLJANA	58	46	83	104	66	82	55	65	63	53	29	19	907
PU MARIBOR	44	31	56	101	40	26	11	15	22	20	7	11	442
PU MURSKA SOBOTA	4	10	8	8	8	9	7	3	5	5	1	5	103
PU NOVA GORICA	15	30	20	7	7	10	11	9	27	25	7	6	179
PU NOVO MESTO	13	16	22	16	27	28	14	23	14	14	3	3	248
Skupna vsota	219	182	252	330	209	210	112	158	191	170	61	55	2.632

Iz podatkov, ki jih je zbrala in posredovala policija, izhaja, da je v primerjavi z letom 2017 v letu 2018 delež vlomov oziroma kaznivih dejanj zoper Katoliško Cerkev v Sloveniji upadel za 35,8 %, povečala pa se je škoda, ki je iz njih nastala: s 45.400 evrov na 49.200 evrov. Delni podatki za leto 2019 kažejo, da se je število kaznivih dejanj dodatno znižalo na 55. V letu 2018 je delež preiskanih kaznivih dejanj znašal 33,3 %, medtem ko je bilo v letu 2017 preiskanih 40,4 %. V letu 2018 se je 61 obravnavanih kazenskih primerov končalo s kazensko ovadbo, leta 2017 pa 99.

Sledi splošen pregled obravnavanih kaznivih dejanj po enotah, poglavjih, mesecih in zaključnih dokumentih tekoče evidence za območje Republike Slovenije in primerljivo mesečno obdobje do meseca novembra.⁶¹

Prikaz vsebuje naslednje podatke:

- tekoči podatki iz dne 8.11.2019
- obdobje let: 2018, 2019,
- zaključek: ovadba,
- obravnava s strani vseh enot policije,
- območje storitve vseh občin,
- vključena podrobna prizorišča: Cerkev, župnišče, Kapelica, Samostan,
- vse oblike kriminalitete,
- izbrani členi: (Poškodovanje ali uničenje stvari, ki so posebnega kulturnega pomena ali naravne vrednote, Poškodovanje tuje stvari, Požig, Rop, Tatvina, Velika tatvina),
- vse kriminalistične označbe,
- vsi predmeti,
- vse kazenske ovadbe.

⁶¹ Vir: Policija, pridobljeno 8. novembra 2019.

Pregled obravnavanih kaznivih dejanj (KD) po enotah obravnave

Organizacijska enota obravnave kaznivega dejanja	2018			2019		
	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD
PU CELJE	6	2,1	33,30%	7	3,6	14,3%
PU KOPER	6	1	66,70%	2	1	0,0%
PU KRANJ	2	1	0,00%	2	5	0,0%
PU LJUBLJANA	29	18	24,10%	19	8,4	15,8%
PU MARIBOR	7	9,2	28,60%	11	16,5	27,3%
PU MURSKA SOBOTA	1	0,1	100,00%	5	5,8	0,0%
PU NOVA GORICA	7	12,5	14,30%	6	4,5	33,3%
PU NOVO MESTO	3	1,5	33,30%	3	4,4	33,3%
Skupaj	61	45,4	37,54%	55	49,2	15,50%

Pregled kaznivih dejanj po poglavjih in členih Kazenskega zakonika

Poglavje KZ obravnave kaznivega dejanja	2018			2019		
	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.001 EUR	Delež preiskanih KD
KD Zoper premoženje	61	45,3	56,46%	55	49,1	22,53%
204. Tatvina	24	7,4	33,30%	26	24,8	26,9%
205. Velika tatvina	22	19,1	18,20%	24	20,8	8,3%
206. Rop	1	0,2	100,00%			0,0%
219. Poškodovanje ali uničenje stvari, ki so posebnega kulturnega pomena ali naravne vrednote	1	1	100,00%	1	2,5	0,0%
220. Poškodovanje tuje stvari	13	17,6	30,80%	3	0,7	0,0%
222. Požig	0	0	n.p.	1	0,3	100,0%
Skupaj	49	45,3	56,46%	55	49,1	22,53%

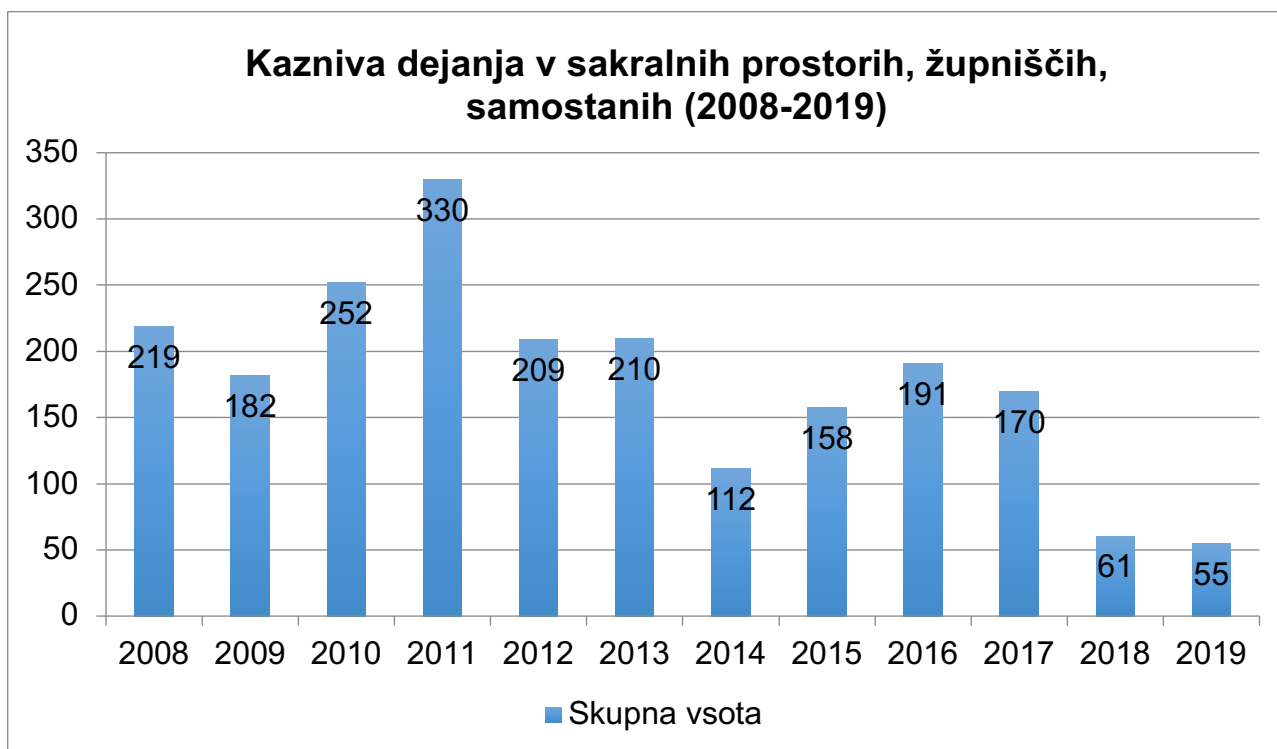
Pregled obravnavanih kaznivih dejanj po mesecih

Mesec obravnave kaznivega dejanja	2018			2019		
	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD

Januar	3	10	0,00%	11	8,4	18,2%
Februar	7	10,4	57,10%	4	1,2	25,0%
Marec	6	1,7	0,00%	3	4,9	0,0%
April	2	0,4	50,00%	6	9,7	16,7%
Maj	10	10,1	30,00%	10	12,3	30,0%
Junij	2	0,3	50,00%	5	1,1	0,0%
Julij	4	0,9	25,00%	5	5	0,0%
Avgust	6	1,2	66,70%	1	0,5	0,0%
September	5	1,3	20,00%	3	2,6	0,0%
Oktober	4	3,5	25,00%	7	3,5	42,9%
November	6	2,7	16,70%	n.p.	n.p.	n.p.
December	6	2,9	16,70%	n.p.	n.p.	n.p.
Skupaj	61	45,4	29,77%	55	49,2	13,28%

Pregled obravnavanih kaznivih dejanj po zaključnih dokumentih

Zaključni dokument	2018			2019		
	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD	Število kaznivih dejanj	Škoda v 1.000 EUR	Delež preiskanih KD
Kazenska ovadba	61	45,3	29,5%	55	49,1	18,2%
Skupaj	61	45,3	29,5%	55	49,1	18,2%

Kazniva dejanja in škoda v letu 2019

